

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

THE EMOTIONAL INTELLIGENCE OF SCHOOL ADMINSTRATOR AND THE
INTERNAL SUPERVISION UNDER PRACHUAP KHIRIKHAN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

สุพัตรา เกียรติบำรุง¹

SUPHATTRA KIATBUMRUNG

สำเริง อ่อนสัมพันธุ์²

SAMRERNG ONSAMPANT

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ประสงค์ทราบ 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2) การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 85 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คนและครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ ดุบริน (Dubrin) และแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามแนวคิดของกลิคแมน (Glickman) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการรับรู้ทาง สังคม ด้าน การรับรู้ตนเอง การจัดการตนเอง และด้านการจัดการความสัมพันธ์

2. การนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดย ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนากลุ่ม ด้านการให้ ความช่วยเหลือ ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ ระดับ .01

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร, การนิเทศภายในสถานศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to find 1) the emotional intelligence of school administrator under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office I, 2) the internal supervision of school administrator under Prachuapkhirikhan primary educational service area office I, 3) the relationship between the emotional intelligence of school administrator under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office 1 and internal supervision of school administrator support. The sample for this study were 85 schools under under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office I. The respondent were school administrators, the heads of academic affair department, and teachers totally 255. The research instrument was a questionnaire regarding emotional intelligence of school administrator based on Dubrin and the internal supervision of school administrator based on Glickman. The statistical treatments were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product - moment correlation coefficient.

The findings of the research were as follow :

1. The emotional intelligence of school administrator under Prachuapkhirikhan primary educational service area office I was at a high level in overall and individual aspect, ranking from the highest to the lowest: social-awareness, self-awareness, self-management, and relationship management.

2. The internal supervision of school administrator under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office I was at a high level in overall and individual aspect, ranking from the highest to the lowest : professional development, group development, direct to assistance, curriculum development, and action research.

3. The relationship between the emotional intelligence of school administrator and the internal supervision under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area office I was found at .01 level of statistical significance.

KEYWORDS: THE EMOTIONAL INTELLIGENCE OF SCHOOL ADMINISTRATOR, THE INTERNAL SUPERVISION

บทนำ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่จัดการศึกษาของประเทศ เป็นสถานที่ให้ความรู้ ฝึกทักษะการทำงาน และสร้างคุณธรรมให้ก่อเกิดในตัวของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรสำคัญที่จัดการศึกษาสำหรับ ประชาชนทุกคน และครอบคลุมการศึกษากาด บังคับ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาประเทศ (ธีระ รุญเจริญ, 2546: 9) ใน การที่องค์กรจะดำเนินกิจการให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจาก สมาชิกทุกคนในองค์กร ความร่วมมือร่วมใจนั้นจะเกิดขึ้นได้นั้น ผู้บริหารมีหัวใจในการสร้าง

ความร่วมมือร่วมใจให้ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคน ทั้งด้านความรู้สึก ความต้องการของสมาชิก ความสามารถของสมาชิกและความแตกต่างของคนแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการติดต่อ กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ต้องมีการประสานสัมพันธ์กับ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นความสำเร็จในการบริหารงานของสถานศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้บริหารที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ กับบุคลากรทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

(อาคม วัดโสมงศ์, 2547: 87) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจึงจำเป็นต้องมีทักษะทางการบริหารงานหลายๆ ด้าน เพื่อดำเนินกิจการให้โรงเรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารจำเป็นต้องมี ทัศนคติที่กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เพราะต้องมีการประสานงานระหว่าง บุคคล ต่อทั้งสมาชิกในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้งานนั้น ๆ บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ ในการบริหาร ต้องมีศิลปะในการเข้าใจธรรมชาติของเข้าใจถึงความต้องการความแตกต่าง และพฤติกรรม ของมนุษย์ ก็จะส่งผลให้งานนั้น ๆ สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อทราบการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดของ ดูบริน (DuBrin, 2008: 33-34) ที่เกี่ยวกับความฉลาด ทางอารมณ์ ประกอบด้วย 1) การรับรู้ตนเอง 2) การจัดการตนเอง 3) การรับรู้ทางสังคม 4) การจัดการ ความสัมพันธ์ ส่วนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพใช้แนวคิดของ กลิคแมน กอร์ดอน และรอส กอร์ดอน (Glickman, Gordon, and Ross - Gordon, 1995: 8) ประกอบด้วย 5 งาน คือ 1) การให้ความช่วยเหลือครู โดยตรง 2) การพัฒนาครู 3) การพัฒนาวิชาชีพ 4) การพัฒนาหลักสูตร 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถตระหนักรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึก ของทั้งตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ และแรงกระตุ้นภายใน รู้จักบริหารจัดการอารมณ์ตลอดจนสามารถ ตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งได้อย่าง ไม่ขัดข้องใจ รู้จักวิธีจัดการความเครียด สามารถนำความคิดและการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งใน ฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างมีความสุขประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิต อย่างมีความสุข โดยความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย 1) การรับรู้ตนเอง 2) การจัดการตนเอง 3) การรับรู้ ทางสังคม 4) การจัดการความสัมพันธ์

การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ให้การสนับสนุน ให้ความร่วมมือ ร่วมดำเนินการ ควบคุมการดำเนินการนิเทศ สนับสนุน ภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาครูทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือครูโดยตรง 2) งานพัฒนาครู 3) งานพัฒนาวิชาชีพ 4) งานพัฒนาหลักสูตร 5) งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 หมายถึง โรงเรียน ที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จำนวน 122 โรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) มีผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 3 คน ประกอบไปด้วยผู้บริหาร 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์และการนิเทศ

ภายในสถานศึกษา ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนของการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาข้อมูล สถิติต่าง ๆ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัยรับ ข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ทดสอบ ปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพโดย วิธีหาค่าความเที่ยงตรง ด้านเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผล การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานผลการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยลักษณะกลุ่ม ประชากรเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 122 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random Sampling) ตามอำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 291 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ตำแหน่งปัจจุบัน 4) ระดับการศึกษา 5) ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของ ดูบริน (Dubrin) เพื่อวัดระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแนวคิดของกลิคแมน กอร์ดอน และ รอส-กอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross-Gordon) เพื่อวัดระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) จัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ โดยการปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการ หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item Objective Congruence) ได้ค่าระหว่าง 0.5 - 1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่ประชากร โดยใช้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 10 แห่ง แห่งละ 3 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ผลการทดลองเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.981

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบ แบบสอบถาม

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อให้ แต่ละโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และในกรณีที่ได้อะไรไม่ครบผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บรวบรวม ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน นำมาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา ใช้ค่ามัธยฐาน (K) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่ามัธยฐาน (x) ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับแนวคิดของ เบสต์ (Best, 1983: 190)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน โดยนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ธีร ศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ, 2558: 240)

ผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสัมพันธ์กับการนิเทศภายในด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 85)

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การรับรู้ตนเอง (X_1)	4.22	0.35	มาก
2. การจัดการตนเอง (X_2)	4.21	0.40	มาก
3. การรับรู้ทางสังคม (X_3)	4.32	0.41	มาก
4. การจัดการความสัมพันธ์ (X_4)	4.12	0.40	มาก
รวม (X_{tot})	4.22	0.36	มาก

จากตาราง (X) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งรายด้านและภาพรวม

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 85)

การนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (Y_1)	4.22	0.43	มาก
2. การพัฒนากลุ่ม (Y_2)	4.26	0.42	มาก
3. การพัฒนาวิชาชีพ (Y_3)	4.34	0.37	มาก
4. การพัฒนาหลักสูตร (Y_4)	4.08	0.37	มาก
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Y_5)	4.07	0.43	มาก
รวม (Y_{tot})	4.19	0.37	มาก

จากตาราง (Y) พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งรายด้านและภาพรวม

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1

การนิเทศภายใน	การให้ความ ช่วยเหลือครู โดยตรง (Y_1)	การพัฒนา กลุ่ม (Y_2)	การพัฒนา วิชาชีพ (Y_3)	การพัฒนา หลักสูตร (Y_4)	การวิจัยเชิง ปฏิบัติการ (Y_5)	รวม (Y_{tot})
ความฉลาดทางอารมณ์						
การรับรู้ตนเอง (X_1)	.770**	.752**	.716**	.675**	.698**	.790**
การจัดการตนเอง (X_2)	.784**	.753**	.769**	.671**	.746**	.814**
การรับรู้ทางสังคม (X_3)	.777**	.741**	.805**	.636**	.704**	.800**
การจัดการความสัมพันธ์ (X_4)	.763**	.716**	.732**	.610**	.698**	.770**
รวม (X_{tot})	.833**	.797**	.816**	.697**	.767**	.855**

**มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการ วิจัยที่ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษานั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีการอบรมหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา แล้วจึงจะมีการ ที่บรรจุแต่งตั้งเพื่อเข้ารับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและเริ่มปฏิบัติราชการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร สามารถทำให้บุคลากร ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและพึงพอใจในการทำงาน เพื่อให้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสพ ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทในการควบคุม และต้องจัดการอารมณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะ ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างเต็มใจ และมีความสุข อันจะส่งผลให้งานนั้น ๆ ประสพ ความสำเร็จ สอดคล้องกับการวิจัย (พิชชาพร อุนศิริ, 2554: 111-112) เรื่องวุฒิภาวะทางอารมณ์ของ ผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวไว้ว่าวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านอารมณ์ทั่วไป มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถ ภายในตนเอง และการจัดการกับความเครียด ผู้บริหารที่เป็นผู้ที่มีอารมณ์ที่มั่นคง สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี เมื่ออยู่ในสภาวะกดดัน หรือเหตุการณ์ที่

คับขัน ทั้งนี้เพราะความมั่นคงทางอารมณ์ผู้บริหารมีส่วนสำคัญ และส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัย (Lorie Jane, Geery, 1997: 11) ได้ศึกษา เรื่องการสำรวจบุคลิกภาพของผู้นำที่ใช้ความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษา พบว่าผู้นำที่มี ความฉลาดทางอารมณ์จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ใช้ความรู้ในการควบคุมอารมณ์ และยับยั้งการตอบสนองทาง ลบได้ มองโลกในแง่ดี สร้างอารมณ์ที่เข้มแข็ง มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ส่งเสริมการพึ่งพาซึ่งกันและกันรวมทั้งการ ทำงานเป็นทีมใช้อำนาจในตัวเองมากกว่าอำนาจตามตำแหน่ง ด้านการรับรู้ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงที่สุดในระดับ มาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็น ผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร มีความเข้าใจ ความเห็นใจครูและผูปฏิบัติงาน เมื่อมีการมอบหมายงาน ผู้บริหาร สามารถมอบหมายงาน หรือภาระงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ซึ่ง ทำให้ผูปฏิบัติตามคำสั่งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มใจ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กลัยมน อินทุสุต, 2554) ได้สรุปผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของความฉลาดทาง อารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสร้างสมรรถนะทีมงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมีความสุขในชีวิต และการตระหนักในอารมณ์ตนเอง เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้านการจัดการความสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในลำดับสุดท้ายแต่อยู่ในระดับ มากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการทางบวก เพื่อลดความขัดแย้งที่ขึ้นในสถานศึกษา อีกทั้งยังมีวิธีการจูงใจบุคลากรในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นงานรายบุคคลหรืองานที่กระทำเป็นหมู่คณะ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จตาม

เป้าหมายซึ่งเกิดมาจากการเรียนรู้อารมณ์ของตนเองในแต่ละสภาวะที่เกิดขึ้น ได้อย่างถูกต้องจึงทำให้สามารถจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ควบคุมอารมณ์ได้อย่างมั่นคง สามารถปรับอารมณ์ให้เป็นปกติได้

2. ผลการวิจัย พบว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การ นิเทศเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้กำหนดให้ผู้บริหาร สถานศึกษาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนิเทศภายในสถานศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษาเองแล้ว ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังมีการดำเนินงานนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอีกด้วย ดังนั้นสังเกตได้ว่าการนิเทศจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและทุกส่วนให้ความสำคัญในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัยนาท สรุปผลว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ศุภิสรา แพนสง, 2552: 95)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงสุดอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นผู้ส่งเสริมให้ครูมี ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารมีการส่งเสริมประสบการณ์ด้านวิชาการและการทำงานของครู ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้ครูมีศักยภาพในการทำงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ ผู้บริหารมีการดำเนินการนิเทศครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งเพื่อให้การดำเนินงานนิเทศประสบความสำเร็จ นั้นผู้บริหารยังต้องมีการสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยกระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนใน

กรุงเทพมหานคร ผลพบว่า 1. กระบวนการนิเทศของโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการ ออกแบบวิธีทำงาน ด้านการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ด้านการประสานงานด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้าน การอำนวยความสะดวก และการประเมินสภาพปัญหา 2. การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงและด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3. ความสัมพันธ์ของกระบวนการ นิเทศกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 (ชุดิมา แยมจำเมือง, 2554) สำหรับด้านการพัฒนากลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงสุดอยู่ในระดับมาก แสดง ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นผู้ที่มีผู้บริหาร มีการส่งเสริมครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รู้จักแนะนำวิธีการสอนใหม่ๆ ให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารจัดการประชุมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในการบริหารการทำงานผู้บริหาร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานต่าง ๆ และมีกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของครู สอดคล้องกับวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 สรุปผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (พีรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553: 114-115) ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง มีค่า

มีดัชนีเลขคณิตมาเป็นลำดับที่สาม ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู ทั้งในเวลาและนอกเวลางานสามารถให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับสะท้อนการทำงาน เพื่อปรับปรุงการทำงาน ผู้บริหารใช้วิธีการอย่างหลากหลายในการช่วยเหลือครูในการปฏิบัติงาน และผลจากการนิเทศนั้นทำให้ครูสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลพบว่า 1. ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านมโนภาพ และทักษะด้านเทคนิค 2. การนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ การให้ความรู้ ก่อนการดำเนินงานนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ และการประเมินการนิเทศ (อรุณรัตน์ คุณาเอก, 2554: 93-94) ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่ามัธยฐานเลขคณิต อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน ผู้บริหารและครูร่วมมือในการพัฒนาวางแผน เลือกรื้อเนื้อหา ปรับปรุง และ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างมีระบบ ผู้บริหารมีแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรอย่าง ด้านการวิจัยเชิง ปฏิบัติการ มีค่ามัธยฐานเลขคณิต อยู่ลำดับสุดท้าย และอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ร่วมกันในสถานศึกษา เพื่อให้มีการใช้วิธีการวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน อีกทั้งยังช่วย แก้ปัญหาการเรียน การสอนหรือการปฏิบัติงาน

3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่าถ้าผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์มากประสิทธิภาพการนิเทศภายในมาก ซึ่งสอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่าง (X_{tot}) และ (Y_{tot}) ที่มี ค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถ้าผู้บริหาร มีการรับรู้ตนเองสามารถในการเข้าใจตนเอง ทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นจึงสามารถปรับอารมณ์และใช้อารมณ์ได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ และบุคคล การใช้สัญชาตญาณในการตัดสินใจอย่างมีความสุขและเหมาะสม คนที่มีการรับรู้ตนเองดีจะรู้ว่าการ ทำงาน เขาหรือเธอควรกดดัน บุคคลได้อื่นได้มากน้อยเพียงใด ใช้เหตุผลในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ ย่อมทำให้ครูไม่เกิดความรู้สึกอึดอัด เกิดความรู้สึกต่อต้านในแนวคิดหรือข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารเสนอ นอกจากนี้ความฉลาด ทางอารมณ์มรการที่สามารถจัดการตนเองได้ดี มีความสามารถในการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์และการ แสดงออกของตนเองด้วยความซื่อสัตย์ด้วยความมั่นคง และมีลักษณะที่เป็นที่ยอมรับ มีความเป็นผู้นำที่ใช้เหตุผล เป็นผู้มีระดับของอารมณ์ที่มั่นคงจะช่วยป้องกันการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบ เมื่อไม่พอใจหรือเมื่อเกิดอารมณ์ ฉุนเฉียวเมื่อการทำงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง สามารถละทิ้งอารมณ์นั้นได้ก็จะให้เพื่อนร่วมงานไม่เกิดความขัดแย้ง ในการปฏิบัติงานอาจส่งผลถึงการทำงานเช่น การละทิ้งโครงการ หรืองานของตนไป หรือการทำงานเพียงเพื่อให้ผ่าน ไป นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรับรู้ทางสังคมสูงย่อมจะมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ว่าผู้นั้นจะมีตำแหน่งใดในการทำงาน ยังตระหนักถึงปัญหาในการทำงานว่าในการทำงานนั้นว่าอาจจะมียุทธศาสตร์ อาจไม่ เป็นไปตามแผนการที่วางไว้ได้ทั้งหมด สามารถเข้าใจสมาชิกของทีมว่ามีความกระตือรือร้นมากพอที่จะมอบหมาย งานให้ทำหรือยัง และยังสามารถในการตีความภาษาภายในการสื่อสาร นอกจากนี้แล้วยังสามารถอธิบายการ ปฏิกริยาที่พนักงานจะแสดงออกมาหลังจากตัดสินใจมอบหมายงานไปแล้ว มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับ ความสามารถและความถนัด รวมถึงมีการจัดการความสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความ ชัดเจนและสามารถลด

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ มีทักษะในการจัดการความสัมพันธ์โดยแยกความกระวนกระวาย จัดการความขัดแย้งด้วยอารมณ์ขัน และความใจดี เป็นกันเอง แต่จริงจิงในการทำงาน มีวิธีชักจูงเพื่อนร่วมงานทั้งในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานคนเดียว ให้เต็มใจทำงานและทำงานอย่างมีความสุข จากเหตุผลที่กล่าวมาช่วย ส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึกในเชิงบวกกับการทำงานภายใต้การบังคับบัญชาของผู้บริหาร สามารถทำงานได้อย่างเต็มใจ และเต็มตามศักยภาพของครู มีการช่วยเหลือการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงงาน เมื่อผู้บริหารมี ความฉลาดทางอารมณ์ในระดับมาก ย่อมจะทำให้การนิเทศภายในทั้งด้านการให้ความช่วยเหลือโดยตรงกับครู การ พัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการทำงานร่วมกัน การพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม และการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเชิง ปฏิบัติการเป็นไปด้วยความราบรื่น การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนที่จะส่งผลสู่นักเรียนและพัฒนาครูเช่นกัน การนิเทศภายในต้องคำนึงถึงทุกองค์ประกอบทางการศึกษาที่จะทำให้เกิดการสอน ของครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ให้มีการ ปรับปรุงการสอนด้วยตัวครูเองอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูทำให้นักเรียนได้รับผลประโยชน์จากการสอนของครู อย่างสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจโดยใช้หลักการและรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมให้มี การฝึกปฏิบัติธรรม หรือส่งเสริมการ อบรมความสนใจและตามศาสนาของแต่ละบุคคล เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจ การส่งเสริมการอบรมบุคลิกภาพ เพื่อส่งเสริม

ความมั่นใจในการแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่งสนับสนุน ให้ผู้บริหารในสังกัดเข้าร่วมอบรม เพื่อเป็นการยกระดับจิตใจ รวมถึงเพิ่มเติมความมั่นใจแก่ผู้บริหาร ผู้บริหารควรเข้า ร่วมการอบรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองยิ่งขึ้นและจะได้นำความรู้ที่ได้รับ มาปรับใช้กับการบริหารโรงเรียน

2. จากการศึกษาพบว่า การนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักเขตพื้นที่การประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต1 มีความเข้มแข็ง เพื่อความชัดเจนในการจัดการนิเทศ ภายใน สำนักงานเขตควรสนับสนุนให้การนิเทศมีความเข้มแข็งมากขึ้นโดยควรมีกระบวนการในการจัดการนิเทศ ภายในให้ชัดเจน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยสำนักงานเขตพื้นที่ควร ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในอย่างชัดเจน มีการอบรมเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ เพิ่มเติม เทคนิค รวมถึงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารในเขตพื้นที่ รวมถึงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาด้วย เพราะการนิเทศ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษาควรตระหนักว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการมีการทำงานเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่องเป็น ระบบ มีทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในการร่วมมือจะปรับปรุง แก้ไข พัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพ และเพื่อเป็นการเพิ่มพลังและ ศักยภาพในการปฏิบัติงานของวิชาชีพครู รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ พัฒนาแบบยั่งยืนอย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการนิเทศภายในตั้งแต่ระดับสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ลงมาถึงสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยเพื่อหาวิธีการพัฒนาและปรับปรุง ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศภายใน โดยให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการไม่ ยอมรับผู้นิเทศได้

ระดับหนึ่ง ควรประชุมทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศ และผู้เข้ารับการ นิเทศ รวมทั้ง ผู้ที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ผู้นิเทศสามารถปฏิบัติงานด้วยความสบายใจ ขณะเดียวกันก็ช่วยจัดความรู้สึกขัดแย้งของผู้รับการนิเทศที่มีต่อผู้นิเทศ มีการร่วมกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งเสริมการวิจัย เชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ การสร้างบรรยากาศ ความ เป็นมิตร ร่วมช่วยเหลือครูเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดปัญหาใช้การนิเทศเข้ามาแก้ปัญหา และ ร่วมกันพิจารณาอย่างรอบคอบ

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดี ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ ผู้บริหาร สถานศึกษามีการพัฒนาในด้านความฉลาดทางอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการเข้า

อบรมทั้งด้านบุคลิกภาพ การ พัฒนาด้านความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเข้าใจ อารมณ์ของตนเอง ใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ไม่ใช้อารมณ์ในการทำงาน ส่งผลให้บรรยากาศ ในการปฏิบัติงานเป็นบรรยากาศที่ดี ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานย่อมเต็มใจในการปฏิบัติงาน ผลงานย่อมออกมาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารก็ควรเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่อง นอกจากนี้ในการอบรม ยังสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริหารงาน ทำให้ได้แนวคิดใหม่ๆในการปฏิบัติงาน เหล่านี้จะส่งผลทำให้ การนิเทศภายในเพราะการนิเทศภายในเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยวางแผนปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ รวมถึงมีการพัฒนาวิชาชีพครูทำให้ครูมี ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งเสริมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- กัลยมน อินทุสุต. (2554) "ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชุตินา แยมจำเริญ. (2554). "กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร", วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ธีระ รุญเจริญ, (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แอล. ที. เพร.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ, (2558) วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Research Methodology in Social Science, พิมพ์ครั้งที่2. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรนครปฐม
- พิชชาพร อุ่นศิริ. (2554)" "วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

- พีรพัฒน์ รุ่งเรือง. (2553). "ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1" วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศุภิสรา แพนสง. (2552). "ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท". วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อาคม วัดโสงศ์, (2547) **หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ
- อุราภรณ์ คุณาเอก. (2554). "ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1". วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- Best, John W. (1983). **Research in Education**, 4th ed. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, Inc.
- DuBrin, Andrew J. (2008). **Human Relations Interpersonal Job-Oriented Skills**, 10ed. (Upper Saddle River, New Jersey : Pearson Education, Inc.
- Geery, Lorie Jane. (1997). **An Exploratory Study of the Ways in which superintendents Use Their Emotional Intelligence to Address Conflict in Their Educational Organizations**, Dissertation Abstracts International. 11 (February): 58.
- Glickman, Carl D. Stephen P. Gordon, and Javita M. Ross - Gordon, (1995). **Supervision of Instruction : A Developmental Approach**, 3rd ed. Boston : Allyn and Bacon.